

รายงานการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

โครงการบริหารจัดการทรัพยากรดินระดับตำบล ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

สถานีพัฒนาที่ดินนนทบุรี

การเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม
เรื่อง การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)
โครงการบริหารจัดการทรัพยากรดินระดับตำบล ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
กิจกรรมวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA)
สถานีพัฒนาที่ดินนนทบุรี สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑

๑. หลักการและเหตุผล

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๒ (๑) ได้กำหนดให้มี “การวางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน” กรมพัฒนาที่ดินจึงได้ดำเนินการจัดทำแผนการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรของประเทศไทยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการใช้ที่ดินของรัฐ และจัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ ๕ ปี ช่วงปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม ๑๕ ล้านไร่ ภายในปี ๒๕๗๐” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ ๒ บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ร้อยละ ๑๐๐ กลยุทธ์ที่ ๒ ยุกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศ ภายใน ปี ๒๕๗๐ (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ กรมพัฒนาที่ดิน ได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล ภายใต้แผนงานโครงการบริหารจัดการทรัพยากรดินระดับตำบล กำหนดให้หน่วยงานในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคร่วมการจัดทำวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล พร้อมทั้งทำกิจกรรมวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal : PRA)

สถานีพัฒนาที่ดินนนทบุรี จึงได้คัดเลือกพื้นที่ตำบลเป้าหมายจำนวน ๖ ตำบล ในการทำกิจกรรมวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ในการดำเนินงานการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล ตามภารกิจของกรมพัฒนาที่ดิน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้เกษตรกร ประชาชน ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในตำบลเป้าหมายในจังหวัดนนทบุรี ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย จากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA)

๒.๒ เพื่อปรับข้อมูลพื้นฐานแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลให้มีความถูกต้อง แม่นยำ และเป็นปัจจุบัน

๒.๓ เพื่อนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) จัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลตามเป้าหมายในจังหวัดนนทบุรี นำไปสู่การปฏิบัติ

๓. เป้าหมายของโครงการ

การวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) และรายงานการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล จำนวน ๖ ตำบล ของจังหวัดนนทบุรี ดังนี้

๓.๑ ตำบลบางขุน	อำเภอบางกรวย	จังหวัดนนทบุรี
๓.๒ ตำบลมหาสวัสดิ์	อำเภอบางกรวย	จังหวัดนนทบุรี
๓.๓ ตำบลบางเลน	อำเภอบางใหญ่	จังหวัดนนทบุรี
๓.๔ ตำบลบางศรีเมือง	อำเภอเมืองนนทบุรี	จังหวัดนนทบุรี
๓.๕ ตำบลบางรักพัฒนา	อำเภอบางบัวทอง	จังหวัดนนทบุรี
๓.๖ ตำบลคลองพระอุดม	อำเภอปากเกร็ด	จังหวัดนนทบุรี

๔. ระยะเวลาการดำเนินงาน

มกราคม - มีนาคม ๒๕๖๙

๕. วัน เวลา สถานที่ดำเนินการ

ลำดับ ที่	วัน/ เดือน/ ปี	สถานที่ดำเนินการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA)
๑	๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙	ณ วัดบางเลนเจริญ หมู่ ๑๐ ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี
๒	๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙	ณ องค์การบริหารส่วนตำบลมหาสวัสดิ์ หมู่ ๓ ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
๓	๑๐ มีนาคม ๒๕๖๙	ณ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง หมู่ ๓ ตำบลบางขุน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
๔	๔ มีนาคม ๒๕๖๙	ณ ศาลาการเปรียญวัดป่าเลไลยก์ ตำบลบางตะไนย์ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
๕	๕ มีนาคม ๒๕๖๙	ณ เทศบาลเมืองบางศรีเมือง ตำบลบางศรีเมือง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
๖	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๙	ณ เทศบาลเมืองบางรักพัฒนา ตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

๖. ผู้เข้าร่วมการประชุม จำนวน ๑๕๐ ราย

สรุปข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม จำนวน ๑๕๐ ราย ประกอบด้วย

๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมประชุมแต่ละตำบล จำนวน ๒๐ ราย ๖ ตำบล รวมทั้งสิ้น จำนวน ๑๒๐ ราย
๒. ผู้สังเกตการณ์จากหน่วยงาน และผู้แทนชุมชน ตำบลละ ๕ ราย รวมทั้งสิ้น จำนวน ๓๐ ราย

๗. วิธีการดำเนินงาน

การดำเนินการจัดกิจกรรมวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) เพื่อการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล จังหวัดนนทบุรี ดังนี้

ดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA จำนวน ๒ ครั้ง ระหว่าง วันที่ ๑๘-๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ มีการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

๗.๑ สถานีพัฒนาที่ดินนนทบุรีกำหนดพื้นที่เป้าหมาย วัน เวลา สถานที่จัดประชุม และจำนวนกลุ่มเป้าหมายการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA

๗.๒ สถานีพัฒนาที่ดินนนทบุรี จัดเตรียมวัสดุ-อุปกรณ์ความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA

๗.๓ สถานีพัฒนาที่ดินจัดทำหนังสือเชิญเกษตรกรเป้าหมาย ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ฯลฯ ตามกำหนดการวัน เวลา สถานที่จัดประชุมจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วม PRA

๗.๔ ดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA ในวัน เวลา สถานที่ตามกำหนด โดยนำประเด็นปัญหา ความต้องการ จุดแข็ง-จุดอ่อน และจำนวนผู้สมัครเข้าโครงการฯ รวบรวมประเด็นต่าง ๆ เพื่อจัดรายงานการจัดทำประชาพิจารณ์

๗.๕ จัดทำแบบสรุปผลการดำเนินงานจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA

กำหนดการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

๐๙.๐๐ น. - ๐๙.๓๐ น.	ลงทะเบียนผู้เข้าร่วมกิจกรรม
๐๙.๓๐ น. - ๑๐.๓๐ น.	- เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน สพด.นนทบุรี แนะนำตัว พร้อมทั้งกล่าวถึงที่มาและความสำคัญของการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในโครงการบริหารจัดการทรัพยากรดินระดับตำบล ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ - เจ้าหน้าที่ฯ อธิบายฐานข้อมูลของความเหมาะสมทางกายภาพ สังคมและเศรษฐกิจในระดับตำบล ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกท่านได้รับทราบ
๑๐.๓๐ น. - ๑๒.๐๐ น.	เริ่มกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) - สอบถามการใช้ประโยชน์ที่ดินและแหล่งน้ำที่ใช้ในการทำเกษตรในตำบล - วิเคราะห์ประเด็นปัญหาในตำบล - รวบรวมข้อมูลประเด็นความต้องการของเกษตรกร
๑๒.๐๐ น. - ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ น. - ๑๔.๐๐ น.	กิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) (ต่อภาคบ่าย)
๑๔.๐๐ น. - ๑๔.๓๐ น.	- สรุปผลการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) - ผู้เข้าร่วมงานทุกท่านเดินทางกลับ

หมายเหตุ

๑. อาหารว่างและเครื่องดื่มเวลา ๑๐.๓๐ - ๑๐.๔๕ น.

๒. กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

สรุปกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)
โครงการบริหารจัดการทรัพยากรดินระดับตำบล ปังบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ ณ วัดบางเลนเจริญ หมู่ ๑๐ ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี
กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม

จำนวนผู้เข้าร่วม ๒๕ ราย ประกอบไปด้วยเกษตรกร ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องของตำบล
บางเลน

๑. ผลจากการมีส่วนร่วมของชุมชน

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ มีผลทำให้
รับทราบปัญหาหลักและประเด็นความต้องการ และมีการร่วมกันวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาโดยมี
สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑.๑ ปัญหาหลัก ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

ลำดับ	ประเด็น
๑	ดินกรด
๒	ดินแน่นทึบ/ พีชเจริญเติบโตไม่ดี
๓	ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
๔	น้ำเค็มหนุนในช่วงฤดูแล้ง
๕	น้ำเน่าเสียจากชุมชน
๖	แมลงศัตรูพืช
๗	โรคพืช

๑.๒ ประเด็นความต้องการ

ลำดับ	ประเด็น
๑	ต้องการวิเคราะห์ดิน เพื่อทราบค่าต่างๆของดิน และเพื่อปรับปรุงดิน
๒	ต้องการปูนทางการเกษตร เพื่อปรับปรุงดินกรด
๓	ต้องการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อลดต้นทุน /สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ปอเทือง
๔	ต้องการเครื่องวัดคุณภาพน้ำจากกรมชลประทาน

๒. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของกรมพัฒนาที่ดิน

กรมพัฒนาที่ดิน กำหนดกิจกรรมที่ควรพัฒนาแนวทางการแก้ไขตามพันธกิจของกรมพัฒนาที่ดิน ดังนี้

- ๑) การปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสดในช่วงพักแปลง
- ๒) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- ๓) การใช้สารอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมี
- ๔) การจัดหาปูนมาร์ล/ ปูนโดโลไมท์ เพื่อแก้ไขปัญหาดินกรด

ภาพกิจกรรมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA

วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ ณ วัดบางเลนเจริญ หมู่ ๑๐ ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

สรุปกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

โครงการบริหารจัดการทรัพยากรดินระดับตำบล ปิงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลมหาสวัสดิ์ หมู่ ๓ ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม

จำนวนผู้เข้าร่วม ๒๕ ราย ประกอบไปด้วยเกษตรกร ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องของตำบลบางเลน

๑. ผลจากการมีส่วนร่วมของชุมชน

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ มีผลทำให้รับทราบปัญหาหลักและประเด็นความต้องการ และมีการร่วมกันวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาโดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑.๑ ปัญหาหลัก ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ลำดับ	ประเด็น
๑	ดินกรด
๒	ดินแน่นทึบ/ พืชเจริญเติบโตไม่ดี
๓	ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
๔	น้ำเค็มหนุนในช่วงฤดูแล้ง
๕	น้ำเน่าเสียจากชุมชน
๖	แมลงศัตรูพืช
๗	โรคพืช

๑.๒ ประเด็นความต้องการ

ลำดับ	ประเด็น
๑	ต้องการวิเคราะห์ดิน เพื่อทราบค่าต่างๆของดิน และเพื่อปรับปรุงดิน
๒	ต้องการปูนทางการเกษตร เพื่อปรับปรุงดินกรด
๓	ต้องการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อลดต้นทุน /สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ปอเทือง
๔	ต้องการเครื่องวัดคุณภาพน้ำจากกรมชลประทาน

๒. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของกรมพัฒนาที่ดิน

กรมพัฒนาที่ดิน กำหนดกิจกรรมที่ควรพัฒนาแนวทางการแก้ไขตามพันธกิจของกรมพัฒนาที่ดิน ดังนี้

- ๑) การปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสดในช่วงพักแปลง
- ๒) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- ๓) การใช้สารอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมี
- ๔) การจัดหาปูนมาร์ล/ ปูนโดโลไมท์ เพื่อแก้ไขปัญหาดินกรด

ภาพกิจกรรมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA

วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลมหาสวัสดิ์ หมู่ ๓ ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

สรุปกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)
โครงการบริหารจัดการทรัพยากรดินระดับตำบล ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๙ ณ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง หมู่ ๓ ตำบลบางขนุน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม

จำนวนผู้เข้าร่วม ๒๕ ราย ประกอบไปด้วยเกษตรกร ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องของตำบลบางเลน

๑. ผลจากการมีส่วนร่วมของชุมชน

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ มีผลทำให้รับทราบปัญหาหลักและประเด็นความต้องการ และมีการร่วมกันวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาโดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑.๑ ปัญหาหลัก ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ลำดับ	ประเด็น
๑	ดินกรวด
๒	ดินแน่นทึบ/ พีชเจริญเติบโตไม่ดี
๓	ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
๔	น้ำเค็มหนุนในช่วงฤดูแล้ง
๕	น้ำเน่าเสียจากชุมชน
๖	แมลงศัตรูพืช
๗	โรคพืช

๑.๒ ประเด็นความต้องการ

ลำดับ	ประเด็น
๑	ต้องการวิเคราะห์ดิน เพื่อทราบค่าต่างๆของดิน และเพื่อปรับปรุงดิน
๒	ต้องการปูนทางการเกษตร เพื่อปรับปรุงดินกรวด
๓	ต้องการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อลดต้นทุน /สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ปอเทือง
๔	ต้องการเครื่องวัดคุณภาพน้ำจากกรมชลประทาน

๒. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของกรมพัฒนาที่ดิน

กรมพัฒนาที่ดิน กำหนดกิจกรรมที่ควรพัฒนาแนวทางการแก้ไขตามพันธกิจของกรมพัฒนาที่ดิน ดังนี้

- ๑) การปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสดในช่วงพักแปลง
- ๒) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- ๓) การใช้สารอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมี
- ๔) การจัดหาปูนมาร์ล/ ปูนโดโลไมท์ เพื่อแก้ไขปัญหาดินกรวด

ภาพกิจกรรมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA

สรุปกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

โครงการบริหารจัดการทรัพยากรดินระดับตำบล ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๙ ณ ศาลาการเปรียญวัดป่าเลไลยก์ ตำบลบางตะไนย์ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม

จำนวนผู้เข้าร่วม ๒๕ ราย

๑. ผลจากการมีส่วนร่วมของชุมชน

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ มีผลทำให้รับทราบ ปัญหาหลักและประเด็นความต้องการ และมีการร่วมกันวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาโดยมีสาระสำคัญสรุป ได้ดังนี้

๑.๑ ปัญหาหลัก

ลำดับ	ประเด็น
๑	ปัญหาน้ำเค็ม น้ำเสีย
๒	ปัญหาดินแน่นทึบ เสื่อมโทรม ขาดความอุดมสมบูรณ์
๓	ปัญหาศัตรูพืช (เพลี้ยแป้ง, เต่าทอง, ดั้วมะพร้าว)
๔	ปัญหาน้ำท่วม
๕	ปัญหาต้นทุนการผลิตสูง

๑.๒ ประเด็นความต้องการ

ลำดับ	ประเด็น
๑	ต้องการสารชีวภัณฑ์ การปรับปรุงบำรุงดิน
๒	แก้ไขปัญหการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่
๓	องค์ความรู้เรื่องการรับมือปัญหาน้ำเค็ม
๔	การแก้ไขปัญหาน้ำเสีย

๒. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของกรมพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กำหนดกิจกรรมที่ควรพัฒนาแนวทางการแก้ไขตามพันธกิจของกรมพัฒนาที่ดิน ดังนี้

๑. โครงการปรับปรุงบำรุงดิน
๒. โครงการบริหารจัดการน้ำ
๓. โครงการบำบัดน้ำเสียของชุมชน
๔. โครงการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านโรคและแมลงศัตรูพืช
๕. ส่งเสริมการผลิตสารชีวภัณฑ์ การผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ

ภาพกิจกรรมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA

วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๙ ณ ศาลาการเปรียญวัดป่าเลไลยก์ ตำบลบางตะไนย์ อำเภอบางเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

สรุปกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

โครงการบริหารจัดการทรัพยากรดินระดับตำบล ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๙ ณ เทศบาลเมืองบางศรีเมือง ตำบลบางศรีเมือง อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม

จำนวนผู้เข้าร่วม ๒๕ ราย

๑.ผลจากการมีส่วนร่วมของชุมชน

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๙ มีผลทำให้รับทราบปัญหาหลักและประเด็นความต้องการ และมีการร่วมกันวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาโดยมีสาระสำคัญสรุป ได้ดังนี้.

๑.๑ ปัญหาหลัก

ลำดับ	ประเด็น
๑	ปัญหาน้ำเค็ม น้ำเสีย
๒	ปัญหาดินแน่นทึบ เสื่อมโทรม ขาดความอุดมสมบูรณ์
๓	ปัญหาศัตรูพืช (เพลี้ยไฟ, ไรแดง, หนอน)
๔	ปัญหาโรคพืช (เชื้อรา)
๕	ขาดแคลนน้ำในด้านการเกษตร
๖	ปัญหาด้านแรงงาน

๑.๒ ประเด็นความต้องการ

ลำดับ	ประเด็น
๑	ต้องการการสนับสนุนผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง
๒	แก้ไขปัญหการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่

๒. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของกรมพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กำหนดกิจกรรมที่ควรพัฒนาแนวทางการแก้ไขตามพันธกิจของกรมพัฒนาที่ดิน ดังนี้

๑. โครงการปรับปรุงบำรุงดิน
๒. โครงการบริหารจัดการน้ำ

ภาพกิจกรรมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA

วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๙ ณ เทศบาลเมืองบางศรีเมือง ตำบลบางศรีเมือง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

สรุปกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)
โครงการบริหารจัดการทรัพยากรดินระดับตำบล ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๙ ณ เทศบาลเมืองบางรักพัฒนา ตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม

จำนวนผู้เข้าร่วม ๒๕ ราย

๑. ผลจากการมีส่วนร่วมของชุมชน

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๙ มีผลทำให้รับทราบปัญหาหลักและประเด็นความต้องการ และมีการร่วมกันวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาโดยมีสาระสำคัญสรุป ได้ดังนี้

๑.๑ ปัญหาหลัก

ลำดับ	ประเด็น
๑	ปัญหาน้ำท่วม (ช่วงเดือนกันยายน-พฤศจิกายน)
๒	ปัญหาน้ำเค็ม (จากภาวะน้ำทะเลหนุน)
๓	ปัญหาดินแน่นทึบ เสื่อมโทรม ขาดความอุดมสมบูรณ์
๔	ปัญหาน้ำเสียจากชุมชน
๕	ปัญหาการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่

๑.๒ ประเด็นความต้องการ

ลำดับ	ประเด็น
๑	ความต้องการการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน
๒	แก้ไขปัญหาน้ำเสียในพื้นที่
๓	เพิ่มราคาผลผลิต
๔	ต้องการการสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ แหล่งเงินทุน ในการทำการเกษตร

๒. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของกรมพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กำหนดกิจกรรมที่ควรพัฒนาแนวทางการแก้ไขตามพันธกิจของกรมพัฒนาที่ดิน ดังนี้

- ๑.โครงการปรับปรุงบำรุงดิน
- ๒.โครงการบริหารจัดการน้ำ
- ๓.โครงการบำบัดน้ำเสียของชุมชน
- ๔.โครงการจัดตลาดสำหรับพืชผลทางการเกษตรในพื้นที่

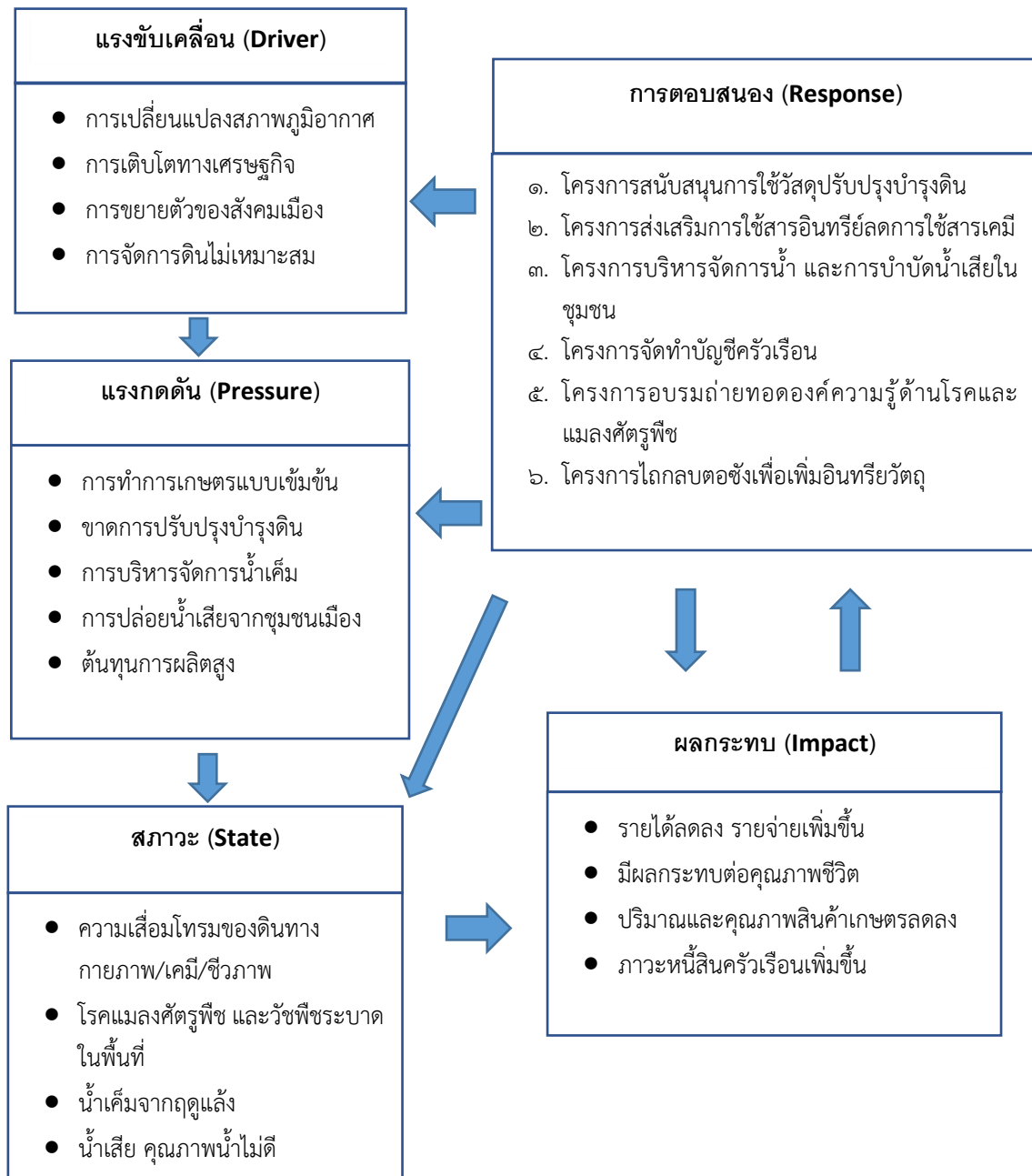
ภาพกิจกรรมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA

วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๙ ณ เทศบาลเมืองบางรักพัฒนา ตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

บทวิเคราะห์โครงการบริหารจัดการทรัพยากรดินระดับตำบล ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ กิจกรรมวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) กระบวนการวิเคราะห์ DPSIR (Driver-Pressure-State-Impact-Response) การวิเคราะห์จะเริ่มต้นด้วยการนำระบบ DPSIR มาใช้เพื่อระบุปัญหาในภาพรวม หลังจากนั้นจะเป็นการจัดทำตาราง (Matrix) ที่ระบุปัญหาความต้องการการใช้ที่ดินในปัจจุบัน ความเหมาะสมของดิน การกำหนดเขตการใช้ที่ดินในอนาคต พร้อมข้อเสนอแนะและนำกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่ดำเนินแก้ไขปัญหาด้านความต้องการของเกษตรกร

**สรุปกิจกรรมที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหา
โครงการบริหารจัดการทรัพยากรดินระดับตำบล ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
กิจกรรมวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA)**

แผนงานปรับปรุงบำรุงดิน

- ๑.๑ จัดหาปุ๋ยอินโดไมท์ เพื่อปรับปรุงดินกรด ในพื้นที่ไม้ผล และสวนผัก
- ๑.๒ จัดหาปุ๋ยมาร์ล เพื่อปรับปรุงดินเปรี้ยว ในพื้นที่นาข้าว
- ๑.๒ การไถกลบตอซังเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน
- ๑.๓ การเก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์ดิน และเพื่อใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- ๑.๔ การใช้สารอินทรีย์ เพื่อลดใช้สารเคมี เช่น การผลิตปุ๋ยหมักจากสารเร่งซูเปอร์ พด.๑ เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน การผลิตน้ำหมักชีวภาพ จากสารเร่งซูเปอร์ พด.๒ เพื่อเป็นฮอร์โมนเร่งการเจริญเติบโตของพืช

๘. ประโยชน์ที่จะได้รับ

๑๐.๑ เกษตรกร ประชาชน ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในตำบลเป้าหมายในจังหวัดนนทบุรี ได้ข้อมูลปัญหาและความต้องการจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) และนำข้อมูลจัดทำเล่มรายงานการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

๑๐.๒ พื้นที่กลุ่มตำบลเป้าหมายในจังหวัดนนทบุรี ได้รับการปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลให้มีความถูกต้อง แม่นยำ และเป็นปัจจุบัน

๑๐.๓ สถานีพัฒนาที่ดินนนทบุรี ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ได้นำแผนงาน/โครงการ จากการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลสู่การปฏิบัติที่ยั่งยืน

๙. ผู้รับผิดชอบและประสานงานโครงการ

ที่ปรึกษาโครงการ นายพินิจ งามเนียม ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินนนทบุรี

ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑) นายวีรณัฐ ลียากาศ	ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
๒) นายพัสกร ทะसानนท์	ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
๓) นางสาวศุภารัตน์ จันทรมบัติ	ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
๔) นางสาวชญาดา สุขวิชัย	ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตร
๕) นางสาวอรยา ภัคตินวล	ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่แผนที่ภาพถ่าย

สถานีพัฒนาที่ดินนนทบุรี

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์